



PATRONI ROKU 2025

W DZIALE ZBIORÓW SPECJALNYCH

Opracowanie: Anita Bałas
Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce
Dział Zbiorów Specjalnych

Spis treści:

I.	Patroni Roku ustanowieni przez Sejm RP	
1.	Stefan Żeromski	3-6
2.	Antoni Słonimski.....	7
3.	Olga Boznańska	7
4.	Pierwsi królowie Polski	7-8
5.	Bohaterowie z Katynia.....	8-9
II.	Patroni Roku ustanowieni przez Senat RP	
1.	Józef Tischner	10-11
2.	Maria Pawlikowska-Jasnorzewska	11
3.	Władysław Reymont	11-13
4.	Wojciech Has	13-14
III.	Patroni Roku ustanowieni przez Sejmik Województwa Mazowieckiego	
1.	Aleksander Gierymski	14
2.	Tadeusz Sygietyński	14-15

I.1 Stefan Żeromski

100. rocznica śmierci Stefana Żeromskiego

1. **Doktor Judym** [DVD] / scenariusz Andrzej Szczypiorski, Włodzimierz Haupe ; na motywach powieści S. Żeromskiego ; reżyseria Włodzimierz Haupe. - Warszawa : Mediaprofit, 2010. **DVD 1841, DVD 1842**

Przełom XIX i XX wieku. Doktor Judym rezygnuje z możliwości kariery i wzbogacenia się w Warszawie. Podejmuje pracę na prowincji, w modnym kurorcie Cisy, gdzie ulega pokusom wygodnego życia. W Cisach przebywa także poznana w Paryżu guwernantka Joanna Podborska. Wkrótce ich znajomość przeradza się w miłość. Judym organizuje leczenie okolicznego chłopstwa, co powoduje ostry konflikt z zarządem uzdrowiska. Doktor musi opuścić Cisy, przenosi się do Zagłębia. Wyrzeka się miłości Joanny, by poświęcić się wyłącznie pracy dla innych. Oryginalnie film wyprodukowano w 1975 roku.

2. **Doktor Piotr** [Książka mówiona] ; **Siłaczka** / Stefan Żeromski. - Nadarzyn : LISSNER STUDIO, [2009]. **CD 1209**

Doktor Piotr i Siłaczka to dwa krótkie utwory Stefana Żeromskiego, które odegrały bardzo ważną rolę w historii literatury polskiej i nieustannie znajdują się na listach lektur obowiązkowych. Doktor Piotr to opowiadanie, którego akcja rozgrywa się pod koniec dziewiętnastego wieku. Zawiera ono w sobie imponującą analizę przemian społecznych, które miały miejsce w ostatniej dekadzie XIX wieku. Na kartach utworu Żeromski zajął się również problematyką społeczną, tak bardzo charakterystyczną dla pisarstwa lat końca XIX wieku. Akcja Siłaczki rozgrywa się w niewielkim miasteczku o specyficznej nazwie - Obrzydłówek. Wydarzenia dzieją się również we wsi, w której pracowała bohaterka noweli - Stanisława Bozowska. Doktor Paweł Obarecki, główna postać noweli, oddaje się rozmyślaniom, które są komentowane przez narratora. Sześć lat temu doktor osiadł w Obrzydłówku, aby w zgodzie ze swoimi ideałami udzielać pomocy najbardziej potrzebującym.

3. **Język polski 5** [DVD]. - Warszawa : Studio Filmów Edukacyjnych "Nauka", [2008]. **DVD 1177**

Płyta zawiera m.in.: Wiatr przedwiośnia / scen. Barbara Wachowicz, Wojciech Maciejewski ; real. Wojciech Maciejewski ; zdj. Rudolf Palarz ; muz. Stanisław Syrewicz (Okoliczności powstania i emocje wokół "Przedwiośnia" Stefana Żeromskiego)

4. **Język polski** [Dokument dźwiękowy] : dwudziestolecie międzywojenne / opracowanie Małgorzata Choromańska. - Skierniewice : Marekas Management, [2008]. **CD 927**

Płyta zawiera m.in.: Powieść pt. Przedwiośnie - Stefan Żeromski.

5. **Ludzie bezdomni** [Druk towarzyszący] / [tekst Krystyna Stachera ; opracowanie Anna Willman]. - Warszawa : Mediaprofit, 2010. **DVD 1841-druk, DVD 1842- druk**

Publikacja zawiera: obszerne prezentacje literackiego pierwowzoru (geneza, konstrukcja tekstu, charakterystyka postaci, tło historyczne) ; przydatne terminy teoretycznoliterackie ; omówienie ekranizacji (kulisy powstania, warsztat realizatorów, komentarze producentów) ; mini leksykon wiedzy filmowej (przydatne terminy, pojęcia i informacje) oraz filmową wersję szkolnej lektury.

6. **Ludzie bezdomni** [Książka mówiona] / Stefan Żeromski. - Warszawa : SDT Film, 2005. **CD 984**

Pełna wersja powieści. Najwybitniejsza przedwojenna powieść Stefana Żeromskiego. Krytycy od razu zobaczyli w niej wyraz epoki, w Tomaszu Judymie zaś – postać skupiającą antynomie współczesności. Jako tragiczny idealista stał się on lustrzanym odbiciem polskiego inteligenta i towarzyszących mu rozterek. Młody lekarz, który realizuje misję

pomocy ubogim, w swoich pozytywistycznych przekonaniach przypomina bohaterów Bolesława Prusa. Młodopolskim tendencjom odpowiada zaś sposób obrazowania – bliski prozie poetyckiej i emocjonalny. Obecność tak zwanej „żeromszczyzny” sprawia, że „Ludzie bezdomni” uważani są za kwintesencję twórczości Żeromskiego. Na taką reputację dzieła składa się także poruszona, kluczowa dla pisarza problematyka: heroizm i dojrzewanie duchowe jednostki, dualizm ludzkiej natury, moralny wymiar polskości.

7. Popioły [DVD] / scenariusz Aleksander Ścibor-Rylski ; na podstawie powieści Stefana Żeromskiego ; reżyseria Andrzej Wajda. - Warszawa : Vision Film Distribution, [2003]. DVD 32

Akcja filmu rozpoczyna się latem 1797 roku, w chwili, gdy podróżujący po Włoszech książę Gintułt spotyka obdartych polskich żołnierzy, śpiewających Mazurka Dąbrowskiego. Niebawem arystokrata wraca do ojczyzny. Los styka go tu z młodym szlachcicem Rafałem Olbromskim, który zostaje jego sekretarzem. Podróżując wraz z Gintułtem po kraju Rafał wchodzi w kręgi masonerii, nawiązuje tragiczny romans z żoną dostojnika Łoży, by wreszcie wspólnie z poznanym Krzysztofem Cedrą wstąpić do armii Napoleona. Rafał Olbromski i Krzysztof Cedro, wciąż znajdują się w zasięgu oddziaływania "wichrów wojny" - Rafał bierze udział w bitwie pod Raszynem, Krzysztof walczy pod Saragossą. Pod Sandomierzem młody Olbromski spotyka księcia Gintułta. Ratuje mu życie, ale książę wkrótce ginie w pożarze dworu Olbromskich. Rafał zdejmuje mundur, poświęca się odbudowie rodowej posiadłości. Nadchodzi rok 1812. Krzysztof Cedro, wierny żołnierz Napoleona, uczestniczy w wyprawie na Rosję. Odwiedza Rafała i namawia go, by zaciągnął się w szeregi wojsk napoleońskich. Podczas zimowego odwrotu wielkiej armii spod Moskwy Cedro towarzyszy cesarzowi. Przy drodze, w śniegu, tkwi niewidomy Rafał Olbromski. Oryginalnie film wyprodukowano w 1965 roku.

8. Popioły [Film] / scenariusz Aleksander Ścibor-Rylski ; wg powieści S. Żeromskiego ; reżyseria Andrzej Wajda. - Warszawa : PRF "Rytm", 1965. Tmgv 1591, Tmgv 1592

Akcja filmu rozpoczyna się latem 1797 roku, w chwili, gdy podróżujący po Włoszech książę Gintułt spotyka obdartych polskich żołnierzy, śpiewających Mazurka Dąbrowskiego. Niebawem arystokrata wraca do ojczyzny. Los styka go tu z młodym szlachcicem Rafałem Olbromskim, który zostaje jego sekretarzem. Podróżując wraz z Gintułtem po kraju Rafał wchodzi w kręgi masonerii, nawiązuje tragiczny romans z żoną dostojnika Łoży, by wreszcie wspólnie z poznanym Krzysztofem Cedrą wstąpić do armii Napoleona. Rafał Olbromski i Krzysztof Cedro, wciąż znajdują się w zasięgu oddziaływania "wichrów wojny" - Rafał bierze udział w bitwie pod Raszynem, Krzysztof walczy pod Saragossą. Pod Sandomierzem młody Olbromski spotyka księcia Gintułta. Ratuje mu życie, ale książę wkrótce ginie w pożarze dworu Olbromskich. Rafał zdejmuje mundur, poświęca się odbudowie rodowej posiadłości. Nadchodzi rok 1812. Krzysztof Cedro, wierny żołnierz Napoleona, uczestniczy w wyprawie na Rosję. Odwiedza Rafała i namawia go, by zaciągnął się w szeregi wojsk napoleońskich. Podczas zimowego odwrotu wielkiej armii spod Moskwy Cedro towarzyszy cesarzowi. Przy drodze, w śniegu, tkwi niewidomy Rafał Olbromski.

9. Popioły [Książka mówiona] / Stefan Żeromski. - Warszawa : Wydawnictwo Mozaika, copyright 2008. CD 979

Pełna wersja książki. To największa historyczna powieść Stefana Żeromskiego, planowana jako początek wielkiego cyklu historycznego o walkach niepodległościowych w XIX wieku. Wojny napoleońskie, legionowe walki, bohaterowie i awanturnicy, ofiarność i okrucieństwo ? rozległa, niezwykle realistycznie przedstawiona panorama epoki. A na jej tle raz po raz splatają się losy trzech głównych bohaterów: Krzysztofa Cedry, Rafała Olbromskiego i księcia Gintułta.

10. Przedwiośnie [DVD] / scenariusz i reżyseria Filip Bajon ; na podstawie powieści Stefana Żeromskiego. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2006]. DVD 188

Historia Cezarego Baryki, który ucieka z ogarniętego rewolucją Baku i wraz z ojcem wraca do niepodległej Polski, gdzie jest świadkiem przemian politycznych i społecznych oraz narodzin nowego państwa. Oryginalnie film wyprodukowano w 2001 roku.

11. Przedwiośnie [DVD] / scenariusz i reżyseria Filip Bajon ; na podstawie powieści Stefana Żeromskiego. - Warszawa : Telewizja Polska, 2001. DVD 1978

Historia Cezarego Baryki, który ucieka z ogarniętego rewolucją Baku i wraz z ojcem wraca do niepodległej Polski, gdzie jest świadkiem przemian politycznych i społecznych oraz narodzin nowego państwa. Oryginalnie film wyprodukowano w 2001 roku.

- 12. Przedwiośnie** [DVD] / scenariusz i reżyseria Filip Bajon ; na podstawie powieści Stefana Żeromskiego. - Warszawa : Telewizja Polska, 2014. **DVD 3070**

Kolekcja Lektur Szkolnych dla Liceum. Opowieść o buncie, miłości i dojrzwaniu. Burzliwa historia młodego człowieka, którego namiętnością były kobiety i historia. "Przedwiośnie" to zrealizowana w mistrzowskim stylu ekranizacja powieści Stefana Żeromskiego opowiadająca losy wchodzącego w dorosłe życie Cezarego Baryki. Burzliwy okres w życiu Cezarego zbiega się z ważnymi wydarzeniami politycznymi: rewolucją w Baku (w którym mieszka) i Moskwie (do której przybywa razem z ojcem) i wojną polsko- bolszewicką (której jest uczestnikiem). Oryginalnie serial wyprodukowano w 2001 roku.

- 13. Przedwiośnie** [Film] / scenariusz i reżyseria Filip Bajon ; na podstawie powieści Stefana Żeromskiego. - Warszawa : TVP SA, 2001. **Tmgv 1835**

Historia Cezarego Baryki, który ucieka z ogarniętego rewolucją Baku i wraz z ojcem wraca do niepodległej Polski, gdzie jest świadkiem przemian politycznych i społecznych oraz narodzin nowego państwa.

- 14. Przedwiośnie** [Książka mówiona] / Stefan Żeromski. - Michałowice : BookMedia, [2006]. **CD 739**

Pełna i kompletna treść powieści - ponad 9 godzin nagrania. Po wielu latach Polska odradza się z niewoli i podnosi się z kolan. Nie jest to jednak czas świetności i błogostanu, a okres dynamicznych i często bolesnych zmian.

W atmosferze rewolucji, rodzących się i upadających idei poznajemy głównego bohatera powieści – Cezarego Barykę. Stajemy się świadkami jego dynamicznej, widowiskowej ewolucji, buntu, miłości i zmian światopoglądowych targających jego duszą i umysłem. Wszystko osnute autentycznymi obrazami wydarzeń tamtych arcyciekawych czasów.

- 15. Spór o "Przedwiośnie"** [DVD] / scenariusz i reżyseria Lucyna Smolińska, Mieczysław Sroka. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2008]. **DVD 252**

Widowisko dokumentalne z 1993 r. ilustrowane obszernymi fragmentami dzieła Stefana Żeromskiego.

- 16. Stefan Żeromski** [GF]. - Polska : Foto-Edytor, 1992]. **GF 28**

Zdjęcia przedstawiające sylwetkę i twórczość wybitnego pisarza.

- 17. Stefan Żeromski - Przedwiośnie** [Książka mówiona] : (omówienie powieści) / opracowanie A. I. Kordela i M. Bodych. - Warszawa : Agencja Artystyczna MTJ, 2007. **CD 940**

Omówienie lektury z cyklu Lektury Szkolne - Agencja Artystyczna MTJ.

- 18. Syzyfowe prace** [Druk towarzyszący] / [tekst Marek Tobolewski]. - Warszawa : Mediaprofit, 2010. **DVD 5034-druk**

Publikacja zawiera: obszerne prezentacje literackiego pierwowzoru (geneza, konstrukcja tekstu, charakterystyka postaci, tło historyczne) ; przydatne terminy teoretycznoliterackie ; omówienie ekranizacji (kulisy powstania, warsztat realizatorów, komentarze producentów) ; mini leksykon wiedzy filmowej (przydatne terminy, pojęcia i informacje) oraz filmową wersję szkolnej lektury.

- 19. Syzyfowe prace** [DVD] / scenariusz i reżyseria Paweł Komorowski ; na motywach powieści Stefana Żeromskiego. - Warszawa : ITI Cinema, [2001]. **DVD 758**

Lata dziewięćdziesiąte XIX wieku w zaborze rosyjskim. W kieleckim gimnazjum rozpoczynają naukę Marcin Borowicz i Andrzej Radek. Marcin, syn szlachcica, boleśnie przeżywa rozstanie z domem rodzinnym, nieco zagubiony łatwo poddaje się szkolnemu rygorowi, co więcej - daje się wciągnąć w rusyfikacyjną działalność naukową popieraną przez

dyrekcję. Dla Radka, dziecka z czworaków, gimnazjum jest jedyną szansą awansu... chociaż nie za wszelką cenę. Mimo wielu różnic, między chłopcami rodzi się przyjaźń. Dzięki tej przyjaźni i przybytemu z Warszawy Bernardowi Zygierowi, Borowicz otrząsa się ze swego zniewolenia: kiełkują w nim uczucia patriotyczne. To miara dojrzałości, podobnie jak pierwsze uczucie do pięknej Biruty. Film według powieści Stefana Żeromskiego. Oryginalnie film wyprodukowano w 2000 roku.

20. Syzyfowe prace [DVD] / scenariusz i reżyseria Paweł Komorowski ; na motywach powieści Stefana Żeromskiego. - Warszawa : Mediaprofit, 2010. **DVD 5034**

Biblioteka Gazety Wyborczej. Omówienie Lektury Szkolnej ; 6. Lata dziewięćdziesiąte XIX wieku w zaborze rosyjskim. W kieleckim gimnazjum rozpoczynają naukę Marcin Borowicz i Andrzej Radek. Marcin, syn szlachcica, boleśnie przeżywa rozstanie z domem rodzinnym, nieco zagubiony łatwo poddaje się szkolnemu rygorowi, co więcej - daje się wciągnąć w rusefikacyjną działalność naukową popieraną przez dyrekcję. Dla Radka, dziecka z czworaków, gimnazjum jest jedyną szansą awansu... chociaż nie za wszelką cenę. Mimo wielu różnic, między chłopcami rodzi się przyjaźń. Dzięki tej przyjaźni i przybytemu z Warszawy Bernardowi Zygierowi, Borowicz otrząsa się ze swego zniewolenia: kiełkują w nim uczucia patriotyczne. To miara dojrzałości, podobnie jak pierwsze uczucie do pięknej Biruty. Oryginalnie film wyprodukowano w 2000 roku.

21. Syzyfowe prace [Film] / scenariusz i reżyseria Paweł Komorowski ; na motywach powieści Stefana Żeromskiego. - Warszawa : TVP, 2000. **Tmgv 2174**

Lata dziewięćdziesiąte XIX wieku w zaborze rosyjskim. W kieleckim gimnazjum rozpoczynają naukę Marcin Borowicz i Andrzej Radek. Marcin, syn szlachcica, boleśnie przeżywa rozstanie z domem rodzinnym, nieco zagubiony łatwo poddaje się szkolnemu rygorowi, co więcej - daje się wciągnąć w rusefikacyjną działalność naukową popieraną przez dyrekcję. Dla Radka, dziecka z czworaków, gimnazjum jest jedyną szansą awansu... chociaż nie za wszelką cenę. Mimo wielu różnic, między chłopcami rodzi się przyjaźń. Dzięki tej przyjaźni i przybytemu z Warszawy Bernardowi Zygierowi, Borowicz otrząsa się ze swego zniewolenia: kiełkują w nim uczucia patriotyczne. To miara dojrzałości, podobnie jak pierwsze uczucie do pięknej Biruty.

22. Syzyfowe prace [Książka mówiona] / Stefan Żeromski. - Michałowice : BookMedia, [2006]. **CD 740**

Pełna i kompletna treść powieści - ponad 6 godzin nagrania w formacie mp3. Czasy zaborów Polski. Historia dorastania szlachcica Marcina Borowicza. Opis trudnych warunków panujących w szkołach: brak pomocy naukowych, brak języka polskiego oraz swobody opinii i poglądów. Audioksiążka porusza problemy związane z dorastaniem.

23. Twórcy literatury [DVD]. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2007]. **DVD 525**

Płyta zawiera m.in.: "Stefana Żeromskiego dusza rozdarta", cz. 1 / scen. i reż. Lucyna Smolińska, Mieczysław Sroka ; zdj. Adam Fręsko, Andrzej Żydaczewski ; opracowanie muzyczne Aleksander Przybytek.

24. Wiatr przedwiośnia [Film] / scenariusz Barbara Wachowicz, Wojciech Maciejewski ; realizacja Wojciech Maciejewski. - Łódź : WFO, 1978. **Tmgv 1655**

Okoliczności powstania i emocje wokół "Przedwiośnia" Stefana Żeromskiego.

25. Wierna rzeka [DVD] / scenariusz H. i T. Chmielewscy ; według powieści S. Żeromskiego ; reżyseria Tadeusz Chmielewski. - Warszawa : Kino Świat : Zespół Filmowy "X", [2004?]. **DVD 102**

Dramatyczna i wzruszająca opowieść o miłości młodej szlachcianki Salomei Brynickiej i księcia Józefa Odrowąża z burzliwego okresu powstania styczniowego. Ciężko ranny książę znajduje schronienie w dworku pięknej szlachcianki. Salomea ukrywa go i troskliwie opiekuje się nim podczas choroby wbrew przestrogom swojego starego sługi – Szczepana . Obawia się on zagrożenia ze strony kozaków, rewidujących często dwór, ale jeszcze bardziej tego,

że Salomea nieszczęśliwie ulokuje swoje uczucia. Oryginalnie film wyprodukowano w 1985 roku.

I.2 Antoni Słonimski

130. rocznica urodzin Antoniego Słonimskiego

1. **Skamandryci**. Kas. 2 [Film] / scenariusz Władysław Terlecki ; reżyseria Wiktor Skrzynecki. - Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 1995. **Tmgv 727**

Pakiet multimedialny. Filmy prezentują działalność społeczno-polityczną i twórczość członków poetyckiej grupy Skamander. Zawiera m.in.: Alarm - Antoni Słonimski (1895-1976).

2. **To ja, Antoni...** [Film] : szkic do portretu Antoniego Słonimskiego / scenariusz i realizacja Andrzej Titkow. - Warszawa : TVP SA, 1998. **Tmgv 2201**

Twórcy Naszej Tradycji. Życie i twórczość Antoniego Słonimskiego.

I.3 Olga Boznańska

160. rocznica urodzin Olgi Boznańskiej

1. **Galeria Malarstwa Polskiego** [DVD] / scenariusz i realizacja Jacek Piotrowski, Krzysztof Nowak. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2008]. **DVD 951**

Płyta zawiera m.in.: Kwiaciarki - Olga Boznańska

I.4 Pierwsi królowie Polski

Rok Millenium koronacji dwóch pierwszych królów

1. **Bolesław Chrobry 992-1025** [Książka mówiona] ; Kryzys monarchii wczesnopiastowskiej 1025-1039 i jego przezwyciężenie 1039-1058 / Michał Kopczyński. - Warszawa : Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej, [2006]. **CD 970**

Audiobook jest wykładem o panowaniu pierwszego koronowanego władcy Polski i latach, które nastąpiły bezpośrednio po okresie jego panowania.

W krótkim, skondensowanym tekście autor przedstawia kolejne etapy panowania, omawiając sytuację wewnętrzną kraju i tło polityczne w Europie.

Usłyszymy między innymi historię św. Wojciecha, relację ze zjazdu gnieźnieńskiego, przebieg walk polsko-niemieckich w tamtym okresie. Autor omawia również szczegółowo rządy monarchii wczesnopiastowskiej, jej kryzys oraz sytuację w kraju aż do rządów Kazimierza Odnowiciela, który ostatecznie zapanował nad rozbitym państwem i zaczął budować jego potęgę.

- 2. Opowiadania z dziejów ojczystych. T. 1, Polska za Piastów [Książka mówiona] : od Mieszka I do Bolesława Krzywoustego / Bronisław Gebert, Gizela Gebert. - Warszawa : Audioclub.pl ; Bellona, copyright 2006. CD 1127**

Audiobook zawiera m.in.: Młodość Bolesława Chrobrego (7:41) ; Święty Wojciech. Zjazd w Gnieźnie (7:42) ; Bolesław Chrobry - wielki wojownik (11:01) ; Bolesław Chrobry - dobry gospodarz (11:57) ; Koronacja Bolesława Chrobrego (6:48).

- 3. Początek i rozwój [Książka mówiona] / Michał Kopczyński. - Warszawa : Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej, copyright 2007. CD 687**

Audiobook zawiera m.in.: Bolesław Chrobry 992-1025 ; Kryzys monarchii wczesnopiastowskiej 1025-1039 i jego przezwyciężenie 1039-1058 (46:03).

- 4. Początki państwa polskiego 930-1039 [Dokument dźwiękowy] / [autor tekstu Marek Borucki]. - Bydgoszcz : Gazeta Pomorska Media, copyright 2006. CD 1971, CD 2002**

Archiwalne nagrania Polskiego Radia, wkomponowane w żywą i zajmującą opowieść, wzbogacone o program do odtworzenia na komputerze, umożliwiające odbycie wędrówki po osi czasu oraz zwiedzanie galerii postaci. Płyta zawiera m.in.: Zjazd w Gnieźnie ; Wojny Bolesława Chrobrego ; Mieszko II - gnuśny czy pechowy władca?

- 5. Tajemnice początków Polski [DVD] / scenariusz Zdzisław Cozac, Tadeusz Baranowski, Janusz Górecki, Błażej Stanisławski ; reżyseria Zdzisław Cozac. - Warszawa : Telewizja Polska, 2019. DVD 3746**

To stworzona przez Zdzisława Cozaca w latach 2012-2018 seria fabularyzowanych filmów dokumentalnych popularyzujących najnowszy stan wiedzy naukowej o narodzinach naszego państwa

I.5 Bohaterowie z Katynia

85. rocznica rosyjskiej zbrodni dokonanej na polskich oficerach w Katyniu, Miednoje i Ostaszkowie

- 1. Katyń [DVD] / realizacja Krzysztof Brożek. - Warszawa : TiM Film Studio, [2010]. DVD 1903**

Film przedstawia walkę o prawdę o Katyniu - od roku 1940 do dzisiaj. Pokazuje nie tylko to, co spotkało polskich oficerów, ale również najważniejsze wydarzenia związane z Katyniem. Bardzo bogaty materiał archiwalny (między innymi materiały filmowe z ekshumacji w 1943 i 1944 r., fragmenty pomników znalezionych przy zwłokach).

- 2. Katyń [DVD] / scenariusz Andrzej Wajda, Władysław Pasikowski, Przemysław Nowakowski ; na motywach powieści Andrzeja Mularczyka ; reżyseria Andrzej Wajda. - Warszawa : TiM Film Studio, [2008]. DVD 799, DVD 800**

Film na podstawie powieści Andrzeja Mularczyka Post Mortem. Opowieść o polskich oficerach pomordowanych podczas II wojny światowej przez NKWD w Katyniu. Obraz tragedii nieświadomych zbrodni kobiet, które czekały

na swoich mężów, ojców, synów i braci. Bezkompromisowe rozliczenie kłamstwa, które miało kazać Polsce zapomnieć o swoich bohaterach. Oryginalnie film wyprodukowano w 2007 roku.

3. Las katyński [DVD] / scenariusz i realizacja Marcel Łoziński. - Kraków : Tygodnik Powszechny, [2007]. DVD 3131

Film o zbrodni dokonanej przez NKWD w Katyniu w 1940 roku. Opowiada o zamordowaniu kilku tysięcy polskich oficerów i policjantów internowanych w ZSRR we wrześniu 1939 roku. Odstania próby ukrycia prawdy o tym zbrodniczym czynie, przypisywanym przez Rosjan Niemcom. Opowieść zbudowana z relacji ludzi, którzy przebywali w obozach w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie oraz tych, którzy z tragedią zetknęli się bezpośrednio.

4. Las katyński [DVD] / scenariusz i realizacja Marcel Łoziński. - Warszawa : Agora, 2010. DVD 4121

Film o zbrodni dokonanej przez NKWD w Katyniu w 1940 roku. Opowiada o zamordowaniu kilku tysięcy polskich oficerów i policjantów internowanych w ZSRR we wrześniu 1939 roku. Odstania próby ukrycia prawdy o tym zbrodniczym czynie, przypisywanym przez Rosjan Niemcom. Opowieść zbudowana z relacji ludzi, którzy przebywali w obozach w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie oraz tych, którzy z tragedią zetknęli się bezpośrednio.

5. Polska w ogniu [Film] : Katyń / scenariusz Bogusław Wołoszański, Jan Tarczyński ; reżyseria Wojciech Pacyna. - Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2004. Tmgv 2207

Historia polskich oficerów uwięzionych w radzieckich obozach jenieckich, a następnie zamordowanych w obozach Katynia, Ostaszkowa, Starobielska. Tematyka audycji: Atmosfera wojny polsko-radzieckiej 1939, Kalendarium wydarzeń styczeń - kwiecień 1940.

6. Prywatne śledztwo majora Zakirova [DVD] / scenariusz i reżysera Jarosław Mańka. Mord katyński [Książka mówiona] : dokumenty zbrodni / wybór dokumentów Sławomir Radoń. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej, 2013. DVD 3132

Major KGB Zakirov pierwszy raz o pomordowanych oficerach polskich w Katyniu usłyszał w połowie lat 80. Do dzisiaj nie potrafi powiedzieć, dlaczego akurat ta informacja tak bardzo go poruszyła. Słyszał komunikat radiowy, który winą za katyńską zbrodnię obarczył Niemców, ale jego uwadze komentarz, iż o tę zbrodnię oskarżani byli także Rosjanie. Postanowił sam dociec, jaka była prawda. Przez dłuższy czas skrzętnie zbierał informacje. Po czym wykorzystując legitymację majora KGB dotarł do "naocznych świadków" katyńskiej zbrodni. Na emerytowanych funkcjonariuszy NKWD, protoplastów KGB, legitymacja majora KGB była wystarczającym dowodem na to, iż ich zeznania trafią w jak najbardziej odpowiednie ręce. Nikt z nich nie przypuszczał, iż Oleg Zakirov działa na własną rękę, w tajemnicy przed swoimi przełożonymi w Smoleńsku.

Audiobook stanowi wybór kilkudziesięciu dokumentów wraz z komentarzami, dokonany spośród ośmiuset znajdujących się w czterotomowej publikacji poświęconej zbrodni katyńskiej (Katyń. Dokumenty zbrodni), która ukazała się staraniem Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w latach 1995-2006. Przy współpracy znanych polskich aktorów powstała kilkudziesięciominutowa opowieść o zbrodni i kłamstwie, adresowana nie tylko do uczniów, studentów i nauczycieli, jako pomoc metodyczna, ale do wszystkich ceniących historyczną prawdę. To także wypełnianie misji archiwów państwowych, których zadaniem jest nie tylko zachowanie pamięci o minionych wydarzeniach, ale też prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w tym zakresie.

7. Zbrodnia bez kary [DVD] / scenariusz i reżyseria Anna Teresa Pietraszek. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej - Biuro Edukacji Publicznej : Telewizja Polska, 2010. DVD 1803, DVD 1804

Wspomnienia ks. prałata Zdzisława Peszkowskiego ocalonego jeńca obozu w Kozielsku (kapelana pomordowanych na Wschodzie) oraz osób należących do rodzin katyńskich.

8. Zbrodnia katyńska [Film] / scenariusz i realizacja Maciej Sieński, Marek Widarski. - Warszawa : WF "Czołówka", 1999. Tmgv 1345

Próba monografii zbrodni, która najboleśniej dotknęła Polaków.

9. **Zbrodnia katyńska** [GF] / [autor Dariusz Gorajczyk et al. ; redakcja Dorota Mazek, Katarzyna Zonn]. - Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Biuro Edukacji Publicznej, 2010. **GF 53**

Teka zawiera: Materiały dla nauczyciela : scenariusze lekcji, ćwiczenia, projekt edukacyjny wyprawy katyńskiej, przykładowe tematy esejów, bibliografia ; Materiały dla ucznia : wprowadzenie, tablica synchronistyczna, biogramy, słownik pojęć, wybór tekstów, bibliografia ; Płytę CD-ROM z usystematyzowanym tematycznie - bogatszym niż na kartach - materiałem ikonograficznym: zdjęcia miejsc kaźni, ekshumacji i przedmiotów odnalezionych przy ciałach ofiar, a także fotografie współczesne ukazujące dzisiejszy stan dawnych obozów oraz cmentarze wojenne.

II.1 Józef Tischner

26. rocznica śmierci filozofa

1. **Bóg się rodzi** [Książka mówiona] : oto jestem : Stuhr i Trela czytają Tischnera / opracowanie Adam M. Cieśla. - Kraków : Tygodnik Powszechny, copyright 2015. **CD 1868**

Przesłanie płyty jest oparte na kazaniu ks. Tischnera, wygłoszonym w Wigilię 24 grudnia 1986 r. w starosądeckim klasztorze sióstr klarysek.

2. **Historia filozofii po góralsku** [DVD] : **według ks. Józefa Tischnera** / scenariusz Witold Bereś, Artur Więcek ; według felietonów filozoficznych Józefa Tischnera ; reżyseria Artur Więcek. - Warszawa : Telewizja Polska, [2007]. **DVD 1119**

23 odcinki serialu TVP opartego o książkę "Historia filozofii po góralsku", w którym grają gwiazdy polskiego kina i podhalańscy przyjaciele księdza.

3. **Jego oczami** [DVD] : **opowieść o ks. Józefie Tischnerze** / scenariusz i reżyseria Szymon J. Wróbel. - Kraków : Tygodnik Powszechny, 2014. **DVD 3653**

Nietypowe spojrzenie na historię ks. Józefa Tischnera. Głównym bohaterem filmu jest Kazimierz Tischner, brat księdza Józefa na którego spadło brzemień kultywowania dobytku swojego brata. Wraz z Panem Kazimierzem widz wybiera się w podróż. W trakcie tej podróży zwiedza miasta, miejsca które związane były z księdzem Józefem i w których do dziś można usłyszeć góralską muzykę! Film zaskakuje, wzrusza.

4. **Solidarność według ks. Tischnera** [Dokument dźwiękowy] : ksiądz Józef Tischner na zjazdach "Solidarności" 1981-1990. - Kraków : Tygodnik Powszechny, 2010. **CD 1870**

Płyta zawiera : Wystąpienie na pierwszym zjeździe "Solidarności" ; Homilia w dniu opuszczenia obrad pierwszego zjazdu "Solidarności" ; Wywiad Anny Szymańskiej i Wojciecha Wawryszuka z ks. Józefem Tischnerem ; Wystąpienie na drugim zjeździe "Solidarności".

5. **Teologia humoru według Księdza Józefa Tischnera** [Dokument dźwiękowy] / Elżbieta Konieczna. - Kraków : Tygodnik Powszechny : Radio Kraków, 2010. **CD 1869**

Audycja radiowa Elżbiety Koniecznej z udziałem ks. prof. Józefa Tischnera oraz ks. prof. Tadeusza Gadacza (Kraków, 1994 r.).

6. **Tischner - życie w opowieściach**. Odc. 1-2 [DVD] / scenariusz Witold Bereś, Artur Więcek "Baron" ; reżyseria Artur Więcek "Baron". - Kraków : Tygodnik Powszechny, 2008. **DVD 3149**

To pierwsza filmowa biografia niezwykłego filozofa, zrealizowana osiem lat po jego śmierci. O Józefie Tischnerze opowiadają znamienite postaci świata kultury, rodzina i przyjaciele. Z niepublikowanych dotychczas materiałów archiwalnych wyłania się obraz człowieka obdarzonego niezwykłą charyzmą, wyrozumiałego dla ludzkich słabości,

obdarzonego nieprzeciętnym poczuciem humoru. Biografia Tischnera odwołuje się do najważniejszych etapów jego życia poczynając od okresu młodości, przez święcenia kapłańskie i studia filozoficzne, po jego działalność publiczną w wolnej Polsce.

7. **Tischner - życie w opowieściach.** Odc. 3 [DVD] / scenariusz Witold Bereś, Artur Więcek "Baron" ; reżyseria Artur Więcek "Baron". - Kraków : Tygodnik Powszechny, 2009. **DVD 3150**

To pierwsza filmowa biografia niezwykłego filozofa, zrealizowana osiem lat po jego śmierci. O Józefie Tischnerze opowiadają znamienite postaci świata kultury, rodzina i przyjaciele. Z niepublikowanych dotychczas materiałów archiwalnych wyłania się obraz człowieka obdarzonego niezwykłą charyzmą, wyrozumiałego dla ludzkich słabości, obdarzonego nieprzeciętnym poczuciem humoru. Biografia Tischnera odwołuje się do najważniejszych etapów jego życia poczynając od okresu młodości, przez święcenia kapłańskie i studia filozoficzne, po jego działalność publiczną w wolnej Polsce.

II.2 Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

80. rocznica śmierci poetki

1. **Spotkania z literaturą** [DVD]. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2007]. **DVD 521**

Płyta zawiera m.in.: "...bo na cóż życie bez miłości" - Maria Pawlikowska-Jasnorzewska / scenariusz Barbara Hanna Grzybowska-Kuligowska ; reżyseria Waldemar Stroński ; opracowanie muzyczne Teresa Banczer.

2. **Spotkania z literaturą.** Cz. 2, kas. 3 [Film] / scenariusz Barbara Hanna Kuligowska ; reżyseria Waldemar Stroński, Henryk Talar. - Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 1995. **Tmgv 730**

Kaseta zawiera m.in.: "...bo na cóż życie bez miłości" - Maria Pawlikowska-Jasnorzewska.

II.3 Władysław Reymont

100. rocznica śmierci pisarza

1. **Chłopi** [Blu-ray] / scenariusz i reżyseria DK Welchman, Hugh Welchman ; na podstawie powieści W.S. Reymonta. - Warszawa : Agora : dystrybucja Next Film, [2024]. **BD 26**

Na tle zmieniających się pór roku i sezonowych prac polowych rozgrywają się losy rodziny Borynów i pięknej, tajemniczej Jagny.

2. **Chłopi** [DVD] / scenariusz Jan Rybkowski, Ryszard Kosiński ; na podstawie powieści W.S. Reymonta ; reżyseria Jan Rybkowski. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2007]. **DVD 544**

Świat oparty na epopei "Chłopi", zamyka się w granicach jednej wsi, a dramaturgia zdarzeń wpisana jest w rytm zmieniających się pór roku, rytm prac polowych i wiejskich rytuałów. Na fabułę "Chłopów" składają się trzy główne ciągi zdarzeń i problemów, które przeplatają się ze sobą, uzupełniają się i budują pełny obraz wsi polskiej XIX wieku. To zapis obyczajów i mentalności odchodzącej społeczności wiejskiej. Oryginalnie film wyprodukowano w 1973 roku.

3. **Chłopi** [DVD] / scenariusz Jan Rybkowski, Ryszard Kosiński ; na podstawie powieści W.S. Reymonta ; reżyseria Jan Rybkowski. - Warszawa : Best Film, 2005. **DVD 45, DVD 760**

Świat oparty na epepei "Chłopi", zamyka się w granicach jednej wsi, a dramaturgia zdarzeń wpisana jest w rytm zmieniających się pór roku, rytm prac polowych i wiejskich rytuałów. Na fabułę "Chłopów" składają się trzy główne ciągi zdarzeń i problemów, które przeplatają się ze sobą, uzupełniają się i budują pełny obraz wsi polskiej XIX wieku. To zapis obyczajów i mentalności odchodzącej społeczności wiejskiej. Oryginalnie film wyprodukowano w 1973 roku.

4. **Chłopi** [DVD] / scenariusz Jan Rybkowski, Ryszard Kosiński ; na podstawie powieści Władysława Reymonta ; reżyseria Jan Rybkowski. - Warszawa : Telewizja Polska, copyright 2018. **DVD 3898**

Telewizyjna adaptacja naj słynniejszej powieści Reymonta, realistycznie ukazująca obraz polskiej wsi z przełomu XIX i XX wieku. Na szerokim tle obyczajowym życia społeczności wiejskiej, nierozzerwalnie związanym z rytmem pogody - w ciągu czterech pór roku, rozgrywają się powikłane, nierzadko dramatyczne dzieje rodziny Borynów. Oryginalnie serial wyprodukowano w 1972 roku.

5. **Chłopi** [DVD] / scenariusz i reżyseria DK Welchman, Hugh Welchman ; na podstawie powieści W.S. Reymonta. - [Warszawa : Agora, 2024]. **DVD 5064**

Na tle zmieniających się pór roku i sezonowych prac polowych rozgrywają się losy rodziny Borynów i pięknej, tajemniczej Jagny.

6. **Chłopi** [Film] / scenariusz Jan Rybkowski, Ryszard Kosiński ; na podstawie powieści W.S. Reymonta ; reżyseria Jan Rybkowski. - Warszawa : PRF ZF "Kadr", 1973. **Tmgv 1956, Tmgv 1957**

Świat oparty na epepei "Chłopi", zamyka się w granicach jednej wsi, a dramaturgia zdarzeń wpisana jest w rytm zmieniających się pór roku, rytm prac polowych i wiejskich rytuałów. Na fabułę "Chłopów" składają się trzy główne ciągi zdarzeń i problemów, które przeplatają się ze sobą, uzupełniają się i budują pełny obraz wsi polskiej XIX wieku. To zapis obyczajów i mentalności odchodzącej społeczności wiejskiej.

7. **Chłopi** [Książka mówiona] / Władysław Stanisław Reymont. - Warszawa : A.A.MTJ, p 2007. **CD 1004**

Pełna wersja powieści. Reymont w mistrzowski sposób przedstawił rozległą i malowniczą panoramę dziewiętnastowiecznej wsi polskiej, jej egzystencję toczącą się zgodnie z rytmem pór roku i naturalnym cyklem ludzkiego życia. Jeden z głównych bohaterów, majątny gospodarz Boryna, poślubia znacznie młodszą Jagnę. Brak związku uczuciowego pomiędzy małżonkami, uleganie impulsom i popędom, nieprzystosowanie do realiów i reguł panujących w najbliższym otoczeniu doprowadza do upokorzenia kobiety . Losy innych bohaterów i ich słabości poznasz, słuchając audiobooka. To również źródło wiedzy o tradycjach, obrzędach i obyczajach ówczesnej społeczności wiejskiej.

8. **Komediantka** [DVD] / scenariusz i reżyseria Jerzy Sztwiertnia ; na podstawie powieści W. S. Reymonta. - Warszawa : SPI International Polska, 2008. **DVD 1689**

Wiek XIX zbliża się ku końcowi. Zafascynowana teatrem Janka odrzuca oświadczyzny Andrzeja i po kłótni z ojcem opuszcza rodzinne strony wybierając się do miasta. Rozpoczynając karierę na scenie, kobieta szybko odkrywa, że odgrywana na deskach tragedia wcale nie różni się od tej, dotykającej jej w życiu codziennym. Oparta na kanwie dzieła Władysława Reymonta Komediantka opowiada historię człowieka uwikłanego w pajęczynie przeciwności losu, które kompilują się prowadząc do nieuniknionej tragedii. Oryginalnie film wyprodukowano w 1986 roku.

9. **Literatura polska** [DVD]. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2007]. **DVD 532**

Płyta zawiera m.in.: "Życie moje skrętami bieży..." : opowieść o życiu i twórczości Władysława Reymonta / scenariusz i reżyseria Lucyna Smolińska, Mieczysław Sroka ; zdj. Ryszard Jaworski, Paweł Wudarczyk ; opracowanie muzyczne Andrzej Fronczak

10. **Parnas Literacki** [DVD]. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2007]. **DVD 539**

Płyta zawiera m.in. film Władysławie Reymoncie.

- 11. Polscy Nobliści** [DVD] / scenariusz i realizacja Krzysztof Szmagier. - Warszawa : GM Records, [200?].
DVD 1291

Historia Nagrody Nobla oraz biografie i sylwetki polskich Noblistów.

- 12. Polscy Nobliści** [Film] / scenariusz i realizacja Krzysztof Szmagier. - Warszawa : TVP : Studio Filmowe Kadr, 2003. **Tmgv 2453**

Historia Nagrody Nobla oraz biografie i sylwetki polskich Noblistów.

- 13. Ziemia obiecana** [DVD] / scenariusz i reżyseria Andrzej Wajda ; na motywach powieści W. S. Reymonta. - Warszawa : Vision Film, 2000. **DVD 12, DVD 793**

Epicki obraz konfliktów kapitalistycznej Łodzi końca XIX w. ukazany poprzez dzieje kariery trzech zaprzyjaźnionych przemysłowców Polaka, Żyda i Niemca, którzy za cenę rezygnacji z młodzieńczych ideałów i przejścia bezwzględnych reguł walki o pieniądź zdobywają fortunę. Oryginalnie film wyprodukowano w 1974 roku.

- 14. Ziemia obiecana** [DVD] / scenariusz i reżyseria Andrzej Wajda ; na motywach powieści W. S. Reymonta. - Warszawa : Axel Springer Polska, 2007. **DVD 3794**

Epicki obraz konfliktów kapitalistycznej Łodzi końca XIX w. ukazany poprzez dzieje kariery trzech zaprzyjaźnionych przemysłowców Polaka, Żyda i Niemca, którzy za cenę rezygnacji z młodzieńczych ideałów i przejścia bezwzględnych reguł walki o pieniądź zdobywają fortunę. Oryginalnie film wyprodukowano w 1974 roku.

- 15. Ziemia obiecana** [Książka mówiona] / Władysław Stanisław Reymont. - Katowice : Wydawnictwo Aleksandria, copyright 2008. **CD 985**

Pełna wersja powieści. Łódź, lata osiemdziesiąte XIX wieku. Trzej przyjaciele – polski szlachcic Karol Borowiecki, Maks Baum, syn niemieckiego fabrykanta, oraz Żyd, Moryc Welt – próbują odnieść sukces w świecie rozkwitających jak ryby po deszczu, fabryk. Każdym z nich kierują inne pobudki, każdy kieruje się innymi wartościami. Czy ich życiowe wybory okażą się trafne? Reymont w Ziemi Obiecanej kreśli wielowymiarową panoramę przemysłowego miasta, jakim w drugiej połowie XIX wieku była dynamicznie rozwijająca się Łódź. Przesycona autentyzmem atmosfera, drapieżna codzienność, barwne tło obyczajowe – oto atuty tej powieści.

II.4 Wojciech Jerzy Has

100. rocznica urodzin reżysera

- 1. Lalka** [DVD] / scenariusz i reżyseria Wojciech Jerzy Has ; na podstawie powieści B. Prusa. - Łódź : Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, [2006]. **DVD 193, DVD 541**

Historia zamożnego kupca warszawskiego Stanisława Wokulskiego i jego miłości do pięknej, lecz zubożałej arystokratki Izabeli Łękiej. Temu niszczącemu uczuciu Wokulski podporządkowuje swoje interesy, wchodzi w niekorzystne dla siebie układy z rodzinami arystokratycznymi, chcąc w pośredni sposób pomóc ukochanej. Lekceważy uwagi i rady swego przyjaciela i współpracownika Ignacego Rzeckiego, daje się zwodzić Izabeli flirtującej po cichu z przystojnym kuzynem Starskim.

- 2. Lalka** [Film] / scenariusz i reżyseria Wojciech Jerzy Has ; na podstawie powieści B. Prusa. - Warszawa : Zespół Filmowy "Kamera", 1968. **Tmgv 1933**

Historia zamożnego kupca warszawskiego Stanisława Wokulskiego i jego miłości do pięknej, lecz zubożałej arystokratki Izabeli Łęckiej. Temu niszczącemu uczuciu Wokulski podporządkowuje swoje interesy, wchodzi w niekorzystne dla siebie układy z rodzinami arystokratycznymi, chcąc w pośredni sposób pomóc ukochanej. Lekceważy uwagi i rady swego przyjaciela i współpracownika Ignacego Rzeckiego, daje się zwodzić Izabeli flirtującej po cichu z przystojnym kuzynem Starskim.

3. Propaganda PRL-u. Wielcy reżyserzy. [DVD]. - Michałów-Grabina : Grube Ryby, 2006. **DVD 1348**

Płyta zawiera m.in. fragment filmu Pierwszy plon / scenariusz i realizacja Wojciech Has.

4. Rękopis znaleziony w Saragossie [DVD] / scenariusz Tadeusz Kwiatkowski ; na podstawie powieści Jana Potockiego ; reżyseria Wojciech J. Has. - Warszawa : Studio Filmowe "Oko", 2011. **DVD 2079**

Młody kapitan gwardii króla Hiszpanii, Alfons van Worden, podróżuje samotnie przez dzikie góry Sierra Morena. W czasie noclegu w ponurej gospodzie poznaje dwie mauretańskie księżniczki, które oznajmiają mu, że jako potomek potężnego rodu Gomelezów wybrany został do wielkich zadań. Przedtem musi jednak dowieść swej odwagi, prawości i honoru. Alfons staje się ośrodkiem niesamowitych wydarzeń, dręczą go opętani, wisielcy, prześladowe inkwizycja. W końcu trafia na zamek tajemniczego Kabalisty i przez wiele dni wysłuchuje jego dziwnych, wieloznacznych opowieści o jeszcze dziwniejszych zdarzeniach tego świata. Oryginalnie film wyprodukowano w 1964 roku.

5. Rękopis znaleziony w Saragossie [Film] / scenariusz Tadeusz Kwiatkowski ; według powieści J. Potockiego ; reżyseria Wojciech Jerzy Has. - Warszawa : ZRF "Kamera", 1964. **Tmgv 1939**

Młody kapitan gwardii króla Hiszpanii, Alfons van Worden, podróżuje samotnie przez dzikie góry Sierra Morena. W czasie noclegu w ponurej gospodzie poznaje dwie mauretańskie księżniczki, które oznajmiają mu, że jako potomek potężnego rodu Gomelezów wybrany został do wielkich zadań. Przedtem musi jednak dowieść swej odwagi, prawości i honoru. Alfons staje się ośrodkiem niesamowitych wydarzeń, dręczą go opętani, wisielcy, prześladowe inkwizycja. W końcu trafia na zamek tajemniczego Kabalisty i przez wiele dni wysłuchuje jego dziwnych, wieloznacznych opowieści o jeszcze dziwniejszych zdarzeniach tego świata.

III.1 Aleksander Gierzyński

175. rocznica urodzin artysty

1. Bracia Gierzyńscy [GF] : malarze realizmu krytycznego. - Polska : Foto-Edytor, [1990]. **GF 9**

Materiały pomocnicze do wykorzystania na lekcjach sztuki, plastyki, języka polskiego i historii.

III.2 Tadeusz Sygietyński

70. rocznica śmierci kompozytora

1. Historia Warszawy w piosenkach [Dokument dźwiękowy] : %b 1930-1954 / opracowanie Danuta Żelechowska. - Warszawa : 4ever Music, 2007. **CD 1471**

Płyty zawierają m.in.: Ostatni posłaniec / Tadeusz Sygietyński ; A tu jest Warszawa / Tadeusz Sygietyński ; Artur Bartels ; Jak przygoda to tylko w Warszawie / Tadeusz Sygietyński ; Ludwik Starski.

2. Mazowsze [Dokument dźwiękowy] : kukułeczka kuka. - Warszawa : POMATON EMI, p. 2000. **CD 1248**

Zawiera: 1.Kukułeczka / muz. i śl. tradycyjne (3:11) ; 2.Kadzidłańska (W kadzidłańskim boru) / muz. i śl. tradycyjne (2:38) ; 3.W olszynie / muz. T.Sygietyński, śl.tradycyjne (3:36) ; 4.Dumka o ptaszku (Ej, przeleciał ptaszek) / muz. i śl. tradycyjne (3:43) ; 5.Pod borem / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (1:55) ; 6.Dwa serduszka / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (2:59) ; 7.Cyt, cyt / muz. T.Sygietyński, śl.M.Zimińska-Sygietyńska (3:32) ; 8.Wyszłabym za dziada / muz. i śl. tradycyjne (1:37) ; 9.Dolina / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (4:53) ; 10.Kądziołeczka / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (2:00) ; 11.Dziura w desce / muz. i śl. tradycyjne (2:22) ; 12.Gęś wodą / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (2:23) ; 13.Kołysanka / muz. T.Sygietyński, śl.M.Zimińska-Sygietyńska (4:48) ; 14.łowiczanka / muz. T.Sygietyński, śl.M.Zimińska-Sygietyńska (3:14) ; 15.To i hola / muz. i śl. tradycyjne (3:09) ; 16.Kawaliry / muz. i śl. tradycyjne (2:49) ; 17.Bandoska / muz. i śl. tradycyjne (4:36) ; 18.Cyraneczka / muz. T.Sygietyński, śl.L.Starski (2:15) ; 19.Trudno / muz. i śl. tradycyjne (2:06) ; 20.Ogarek / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (1:52) ; 21.Muzyczka / muz. T.Sygietyński, śl. tradycyjne (4:40) ; 22.Furman / muz. i śl. tradycyjne (3:44) ; 23.Polonez warszawski / muz. T.Sygietyński, śl. J.Ficowski (1:35) ; 24.Jak przygoda to tylko w Warszawie / muz. T.Sygietyński, śl.L.Starski (3:20) ; 25.Ukochany kraj / muz. T.Sygietyński, śl. K.I.Gałczyński (2:54).

3. Polonezy [Dokument dźwiękowy]. - Kraków : Nevada Music, p 1999. **CD 765**

Płyta zawiera m.in.: Polonez Warszawski - T. Sygietyński (3:27)

4. Zespół Pieśni i Tańca Mazowsze [Dokument dźwiękowy] : "Złote przeboje". - Sosnowiec : Snake's Music, [200?]. **CD 622**

Płyta zawiera: 1.Furman (3:43) ; 2.Kawaliry (2:50) ; 3.Przepióreczka (2:39) ; 4.Cyraneczka (2:15) ; 5.Polka tramblanka (1:58) ; 6.Dwa serduszka (3:00) ; 7.Wyszłabym za dziada (1:38) ; 8.Kukułeczka (2:49) ; 9.Laura i Filon (3:55) ; 10.Wiązanka łowicka (3:00) ; 11.Cyt, cyt (3:27) ; 12.Dziura w desce (2:23) ; 13.To i hola (3:10) ; 14.Ej, przeleciał ptaszek (4:40) ; 15.Płynie woda (3:05) ; 16.W kadzidłańskim boru (2:18) ; 17.Dolina (4:54) ; 18.Gęś wodą (2:21) ; 19.Oj, dziwiają się ludzie (1:12) ; 20.Ukochany kraj (2:55).

5. Złote przeboje socjalizmu [Dokument dźwiękowy]. - Warszawa : Polskie Nagrania "Muza", p. 2001. **CD 1194**

Zawiera m.in.: Jak przygoda to tylko w Warszawie (T. Sygietyński - L. Starski) ; Nasza piosenka (T. Sygietyński - J. Ficowski) ; Piosenka o Nowej Hucie (T. Sygietyński).

6. Z piosenką przez świat [Dokument dźwiękowy] = Around the world with song / Mazowsze. - Otrębusy : Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca "Mazowsze" im. Tadeusza Sygietyńskiego, p. 2006. **CD 1328**

Płyty zawierają m.in.: Přijdi ty Šuhajko (Słowacja) / muz. T. Sygietyński ; Hrály dudy u Pobudy (Czechy) / muz. T. Sygietyński ; Kukułeczka (Polska) / muz. T. Sygietyński ; Dwa serduszka (Polska) / muz. T. Sygietyński ; To i hola (Polska) / T.Sygietyński ; Cyt, cyt... (Polska) / muz. T.Sygietyński ; Na Placu Zamkowym (Polska) / muz .T.Sygietyński (3:06) ; Furman (Polska) / muz. T.Sygietyński.

7. Żona dla Australijczyka [DVD] / scenariusz Roman Niewiarowicz, Hieronim Przybył ; reżyseria Stanisław Bareja. - Warszawa : Axel Springer Polska, 2006. **DVD 4568**

Australijczyk powraca do Polski, aby znaleźć kandydatkę na żonę. Wkrótce poznaje chórzystkę z zespołu Mazowsze. Oryginalnie film wyprodukowano w 1963 roku, a muzykę skomponował Tadeusz Sygietyński.